

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhely:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: Dr. Kiss Pál

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hónap 2 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hónap 2 K 4

Van petróleum.

Itt a petróleum jegy. A számon jogos, vagy jogosnak itélt és jogosnak elfogadott jegy után elérkeztünk a mi korszáunk legrögibb világitó anyagárák, a petróleumnak hatóságai védelméhez.

Mikor az elsőrendű élelmiszerekről volt szó, mikor a liszt, a zsír és a cukor elosztás igazsága volt napirenden, a milliómostól a koldus szegényig mindenki érdekelve volt benne.

Igas, hogy a szegény a fontos élelmiszerek elosztásánál is hátrányba jutott a gazdaggal szemben, de hát elvégre ez békés időkben is így volt, ezért legyünk több a háborúban, mikor a háborúban ugyis minden rosszabb. Viszont azonban most petróleumban olyan cikkekre gondolt a hatósági védelem, amely igazán legelső sorban, sőt szinte kizárólag a szegény embert érdekli.

Talán még a városi szegényt sem annyira, mint a vidéki, a falvak szegényeit, a tanács és kunyhók lakóit, mindenkit, akit sorsa a városok villany fényétől a gyertya és petróleum használatára utasított.

Szociális szemmel nézve a háborús rendelkezéseket, a petróleum védelme a jegyrendszerrel az első demokratikus, az első szociológus intézkedés, az első olyan hatalmi tény, amely meg fogja védeni a nép legelembb kulturális igényét, otthonának világitását. Szeretnénk és alkalommal lángoló szavakat írni, szeretnénk, ha irásaink égő fényként járnának be a lelkeket s ott világítanának meg az emberek gondolatait a petróleumról és szeretnénk, ha a gondolatoktól az a petróleum is a szegény emberek kis konyháját vi-

lágítaná meg, amelyek még jól elrejtve, mécses emberek kamrájában lesi a háború végét.

Akkor a villany fénye mellett olvassák az újságok híreit, akik a tükrötlenes lehallgatások és nagy lakások tüdőjében melegében szenvedik át a tél és a háború és a kétféleképpen egybefonódás révén keletkező pokoli gyötrelmeket, nem tudják, hogy mit jelent a kis házikók és kunyhók apró földes konyháján, a nedves tű, vertye, vagy legjobb esetben égő keltette tűz gyér melege mellett élni a petróleum.

A téli korszaki sötétség, késti pirkadás a nap tizenhét óráját hagyja sötétségben a petróleum nélkül millió és millió (des test) vérünk lesi a reggeli fényt, hogy napi tizenhét órái vakaságból szabaduljon.

Ha az a, semmiféle társadalmi intézkedésnél nem volt jogos a feltétele, hogy kötelességén túlmenően terhet fog vállalni mindenki, aki csak teheti, ennél az esetről, a petróleumvédelemben szinte ragyogó példa kínálkozik arra, hogy csak a kötelességét teljesítse minden ember a legnagyobbat tette, amit csak várhat. tünk tölle.

Gyönyörű alkalmat volna most a társadalomnak egyes egyes gesztusokkal tulkidőlni a hivatalos reklámozást: mondjunk le a szegény nép, a villany nélküli polgárok javára minden csepp fölösleges petróleumról.

Mily fölemelő, magaslatos érzés szállná meg a front népet, ha megindná, hogy abból a fényből, amely a könnyen megszereshető petróleumból árad a kis földes konyhán a család felé, egy nemes egy nagy, egy szerető társadalom testvéri szeretetének melege is sugárzik.

Akinek villanyvilágítása van mondjon le azok javára petróle-

umról, akiknek nincs villanyvilágításuk. Asszal is több jutna azoknak, akiknek igazán nagy nagy

sátkegük van arra, amit eddig oly keservesen nélkülözött, a petróleumot!

Sikeres harcok.

Hivatalos jelentés.

BUDAPEST, január 30.

Keleti hadszíntér:

Nem történt különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Csapatainknak Görzi grófságban véghez vitt vállalkozásai újra sikeresek voltak. Jonstanjevicánál 71 frontosán gyalogezred osztagai besyomultak ellenség állásába, legyőztek több olasz századot szétromboltak árkokat és foglyul ejtett hat tisztet 140 főnyi legénységgel két záskmányolt gépfegyverrel tértek vissza. Vertibatól keletre es. kir. nepfőkölő gyalogezred osztagai hasonló vállalkozásról 27 foglyot és két gépfegyverrel tértek vissza. Ganatató és Elac völgy közötti holységek tegnap is tűz alatt állottak.

Délkeleti hadszíntér:

Nem történt különösebb esemény.

Hőfőnök altábornagy.

Események a tengeren

Wolff ügynökség jelenti Berlinből.

Január 18-án egyik tengeralattjárónk az angol csatornában torpedólovással megsemmisített egy öt osztályú angol torpedórombolót.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók az ügynökség

A háboru hirei

Hivatalos. Érkezett este 10 órakor.

BERLIN, január 30.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

Artois arcvonalán többször felderítő ütközések voltak. Auce és Somme között időként erős tüzéségi harc.

A német trónörökös hadsereg arcvonala: Franciák 304-es magaslát ellen intézett esti támadásai eredménytelenek maradtak.

Keleti hadszíntér:

Keleti tenger és fekete tenger között nem volt lényeges esemény.

Macedóniai harcvonal:

Csapatainknál a helyzet változatlan.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Merényletet kíséreltek meg a spanyol király ellen

Gonosztevők megkísérelték, hogy a király vonatát Granadánál kisiklásra bírják. A szerencsétlenséget sikerült elhárítani, két embert elfogtak. A belügyi államtitkár megerősítette a merénylet megkísérlésének hírét.

A rendőrség elfogott két embert, akik hibátlanul beszéltek franciául és angolul. Leveleket találtak náluk, amelyekből azonban egyetlen szót sem lehetett megérteni; annyit állapítottak meg, hogy a leveleket Barcelonában keltezték.

Ujabb letartóztatások történtek. A rendőrség két darab 50—50 kilogramm súlyú ólomtömböt talált, amelyeknek egyik a síneken, a másik a pályatesten volt elhelyezve. Szigorú vizsgálat indult meg.

A rendőrség nyomozása megállapította, hogy a merénylet két sziklatömböt gurítottak a sínek közé, amelyek óriási katasztrófanak válhattak volna az okozóivá. Az egyik merénylet Durannak, a másikat pedig Fintónak hívják.

Jóindulatú beszéd.

Az oroszok feladják Kelet-Galicát

A demoralizált Oláhország.

A román harctérről jelentik: Az erdélyi Alpokról a Duna torkolatáig húzódó egész harcvonalon aránylag nyugalom van. Az oroszok épp úgy szenvednek a nagy hideg miatt, mint a mi embereink. A kedvezőtlen időjárás folytán egyelőre minden katonai tevékenység szünetel csak időközönként van tüzéségi tűz. A Galacra irányuló tüzelés is alábbhagyott, ám tüzéségi megfigyelőink is részen vannak és idejekorán meggyújtják az ellenfélnek ama részeit, hogy az éjszotéjében felvegye a közlekedést a Danán Galac és Rén között. A front mögött azonban serény munka folyik. A hadvezetőség minden rendelkezésre álló erőt felhasználja, hogy az oroszoktól elpusztított közlekedési utakat ismét jókarba helyezze. A vasúti töltéseken a munkások ezrei dolgoznak, úgy az időjárás kedvezőbbre fordultával Romániában ismét helyre fog állani a rendes vasúti forgalom. Campina, Ploesti, Campolung nafta-vidékei is megindult a munka, hogy az angol mérnököktől epusztított nafta-telepeket ismét üzembe helyezték. Az oroszok kára korántsem olyan nagyok, mint híresztelték. Ámbár a telepek építményeit és berendezéseit az angolok alaposan megrongálták, alapos a remény, hogy az összes üzemekben ismét megindul a munka, a mint a megrongált épületeket helyrehozzák és a hiányzó gépek megérkeznek.

A román kormány nem annyira a katonai helyzet, mint a jászvásári anarchiztikus állapotok miatt lesz kénytelen elhagyni Moldva fővárosát. Jászvásár kis vidéki város volt, amelynek lakossága alig egy hét alatt tízszeresére emelkedett, úgy hogy most legalább is egymillió ember

tartózkodik falai közt. Az utcákon sátrakat állítottak, amelyekben korábbi többszörös miliomosok laknak. A környék mezőit is ellepte a nép és sokan a földbe ástak maguknak lakást. A politikai okokból való statáriális agyonlövetések száma igen nagy. Az ok a legtöbb esetben a szövetségesek ellen zendülés. A jelenleg ott megjelenő Independencia Roumaine a kormány kivándorlását a következő kommentárral kíséri: Egész sereg adminisztratív intézkedés nyugtalanítja a lakosságot. A hatósági rendszabályok azonban kizárólag a közlekedési eszközök javítását és az élelmezés kérdésének megoldását célozzák. A vasutak és a táviró helyzete alkalmatlanná teszi Jászvásárt arra, hogy a kormány székhelye lehessen.

A „Tagesanzeiger“ jelenti Szentpétervárról, hogy ott elterjedt hírek szerint az oroszok legközelebb kivonulnak Keletgaliciából. Stanislaw kiűritése már meg is kezdődött.

Új bevonulás március 10-én

Egy rendelet magyarázata

Az ismét elrendelt sorozások egymásután perdülnek le. A napokban végezték be a 19—24 évesek bemutatáselméjét s mindazoknak, akiket katonai szolgálatra alkalmasoknak találtak, 29-én bevonultak.

A 19—24 évesek szemléje után a honvédelmi kormány tudvalavőleg elrendelte az 1899. évben születettek, vagyis a tizennyolc évesek sorozását. Ez februárban megy végbe. A honvédelmi miniszter tegnap táviratilag közölte, hogy az alkalmasoknak talált tizennyolc évesek 1917. március 10-én tartoznak bevonulni. Ezt a so-

rozaskor a neplekelesi igazolási lapra fel is jegyzik.

Hogy ennek lezajlása után a további bemutatászemlék mikor lesznek, arra nézve még intézkedés nem jött. Valószínű, hogy a 24-30, esetleg 32 évesek összeírását és sorozását február végén vagy március elején fogják elrendelni.

Bekar nem érteék meg azt a legujabb kibocsajti körgyűlési rendeletet, amely az 1894., 1895. és 1896. évi születésű egyénekre vonatkozó ujoncozási lejtrom elkészítését rendel el. Azt hitték, hogy ez egyértelmű azzal, hogy a fentemlített évfolyamok most ismét soroztatnak. Ez az értelmezés téves. A rendelet célja tisztára az, hogy — amennyiben béke lenne — már most előkészítessék a rendes sorozás. A sorozásos ujoncozás tudvaleg leg két év óta a bemutatászemlék folytán feleslegessé vált és az ujoncozási lejtromot, amelyet az anyakönyvek alapján évről-évre egészítettnek ki, már két év óta nem hollywoodták. A kormány azonban most már az esetleges békeesetiségek folytán szükségessé látja, hogy a rendes ujoncozás kellőképen elő legyen készítve és ezért rendelte el az ujoncozási lejtromok kiegészítését a rendes sorozás alá kerülő évfolyamokra nézve. Az állításkötelesek összeírására való személyes jelentkezés ezáltal elmarad; más időken tudvalegleg mindenkinek, aki az ujoncozási évre lépett, közzetesen jelentkeznie kellett. Természetesen felveszik a lejtromba azokat az 1894., 1895., és 1896. évi születésű egyéneket is, akik a háború alatt a népfelkelő bemutatászemléken előállítottak, de megjegyzésképen mindenképp hozzáírják a legutolsó szemlebizottság leletét és határozatát.

A körgyűlés az összeírás lejtromok elkészítésére legkésőbb február 28-ig ad határidőt a hatóságoknak. Ebből a rövid terminusból, valamint abból a tényből, hogy tulajdonképpen a 21., 22. és 23. éves — tehát az idej — ujoncozkötelesek névjegyzékét állítják össze, azt a következtetést lehet vonni, hogy a kormány akként akart intézkedni, hogy — ha békekötés esetén arra szükség van — már az idej is lehessen rendes sorozásokat tartani.

A választási iras olvasás vizsgák Makón

A vizsgák mind a harctéren vannak.

A munkapárti választói törvény betűjében híven Makó város polgármestere ma következő hirdetményt tette közzé.

Ezzel közhírré teszem, miszerint a közigazgatási bizottság 1257/1915. kb. sz. határozatával a vallás és közoktatásügyi miniszter 1184/1914. elh. sz. körgyűlése 7-9 §-ai értelmében az iras olvasni tudásnak a választói jog szempontjából való igazolásra megalkotott alapszabályok a vizsgálatokat f. évi február 21-én kezd meg, és hogy a vizsgálatra f. évi február hó 3-tól, február 20-ig baszrólag lehet személyesen vagy levél útján a polgármesteri hivatalnál jelntkezni a hivatalos órák alatt.

A vizsgálatok f. évi február hó 21-től folytatólag febr. 25-ig baszrólag naponta d. e. 8-2 óráig fognak megtartatni a város háza nagyteremben.

Az iras olvasni tudás vizsgálata ingyenes, nyitváas és annak leletére becsútható a férfiakhoz tartozó minden magyar állampolgár, aki 24 életévét betöltötte.

A vizsgálatra becsújtás kérdésben az I. foku közigazgatási hatóság (polgármester) határoz, melynek határozatával szemben a felsőbb vitelnek helye nincs. A vizsgálatra becsújtottakat az I. foku közigazgatási hatóság (polgármester) jelentkezésük sorrendjében jegyzékbe foglalja a jelentkezők megvisgálatára pedig az akként megállapított jegyzék szerint fog eszközölni.

A vizsga eredmény lehetőleg nyomban, de legkésőbb a vizgásnapján határozatilag fog kihirdettetni, mely határozat ellen a fellebbezésnek helye nincs, azonban sikertelen vizsgálat esetén az iras olvasni tudás igazolására még a folyó évben a választók összeírt köldöttség előtt, a következő évben pedig akár a vizgálató állandó bizottság előtt lehet jelentkezni és az iras olvasni tudást igazolni.

Tavaly nem jelentkezett senki ezekre a vizgákra. Ezidén még kevesebben vannak itthon, tehát megint nem lesz jelentkező. A jövő választói mest a lövésárkokban harcolnak s ha hazajönnek, ezzel a kevés választójogi törvényvel ép ugy elbáznak majd, mint most az ellenséggel.

Kiadó butorozott szoba.

2 egymásba nyíló szoba azonnal kiadó. Hajaal utca 13 szám alatt.

Márton Imrének
Ráe ut szelen való tanyájárel elköborolt egy darab 9 hónapos süldő január 25-án, aki jó hirt tud ról mondani, jelentkezzék nála 256 t. sz vagy pedig Zöldfa utca 10 szám alatt.

Felelős a makói fűszer kereskedőkhöz!

A makói kereskedők egylete, a fűszer áruknak, a napi áraknak megfelelő, kieselybeni árusítás rendezése, illetve a kiskereskedelmi árak megállapítása végett f. hó 31-én, azaz szerdán d. u. 5 órakor a kereskedők egylete helyiségekben értekezletet tart, amelyre az összes makói fűszerkereskedők eszenel meghívotnak.

A méltóságos rabasszony. Ismét eredeti magyar film kerül bemutatásra az Urámban, „a méltóságos rabasszony“ ugynevezett Corvin film, amely egyike a legpompásabb eredeti magyar filmeknek Berky Lily a hívaló magyar művésznő a főszereplője, akit már ismer a makói közönség azokból a magyszere alakításokból, amelyeket mind láttunk a makói Urásiában. Ez a mai alakítása egyike a legkiválóbbaknak s bizonyára kifogja elégiteni a közönséget.

Értesítés. Tisztelettel értesítem az igen tisztelt vendéközönséget, hogy nálam a mai naptól kezdve női és leányke cipők a legnagyobb választékban kaphatók. Dás választék fél és magasszárú, szines és fekete, ugyazintén bététes cipőkben. Szives pártfogást kérve, teljes tisztelettel Weiszman Melvin. Telefon 174. szám.

Makói Urania Színház

Telefon száma: 181

Szerdán, január 31-én,
Corvin film!

A MÉLTÓSÁGOS RABASSZONY

Társadalmi dráma 4 felvonásban
A főszereplő:
BERKY LILI és ODRI ÁRPÁD

Előadások kezdete 6. és fél 9 kor
Katonák örmestertől leleté a jegy letét fizetik, kivéve vasárnap este

Hirdetések felvételnek.

Egy világváros fejlődés. (1480)
184. fejezet.

A marseillesi napok.

Világot próbáló útjában Marsellaiba érkezett egy három tagból álló művész társaság. Ami kis pártcskéjük volt, azt a hosszú utazás csaknem fölemésztette s így kénytelenek valának kenyér után látni.

Mondanunk sem kell, hogy a hírnas művész társaság Bappóból, más tétől s ennek fővéréből állott, ki nagyobb biztoság okáért Matteo Tagliaro nevet vett fel.

Bappo legalább hívatásos artista volt, Márta is értett valami művészethez, amennyiben pompásan jár a színdást. Amival Franciaország legdőlőbb részében furorot reméltek előadhatat. Misi azonban személtéle ilyen mesterséghes nem értett és szinte bánni kezdte, hogy csak tudományokat és nyelveket tanult.

Folyt. köv)

Értesítem,

a t. rendelő közönséget, hogy továbbra is minden fenn akadás nélkül mindennemű munkát, u. m. férfi, női és gyermek cipőket mérték után, felek ómerősen és pontosan, lábbeliek javítását a leggyorsabban készítik. Talállások már 8 koronától, 20 koronáig!

Szives pártfogást kér:
Iff. Kovács
Rákóczy utca 35. sz. a.

Keresek azonnali belépésre egy fűszerkereskedő segédet

és két jobb házból való fiut tanulnak.

Ott Károly cég.

Eladó egy napos föld innenső jángorba, a nagy utra véggel. Tudakozódni lehet Királyhegyesi-utca 50.

Eladó ház és fűszer üzlet Makón forgalmas helyen levő

fűszerüzletemel, bazzal

yütt azonnal eladom, vagy esoleg a hízat egytel, mely gazdálkodóak is megtehet.

Grób János

A makói róm. kath. egyház-
főnökség

1917. sz.

7-ve évi hirdetés

A makói róm. kath. egy-
ház főnökség által ezennel köz-
híre tetetik, hogy a hírközlés
tulajdonát képező kántoriakás
(Vörösmarty uca 11 sz.) ön-
kéntes árverés útján a legfőbb-
bet igérnek eladatik.

Az árverezés folyó évi ja-
nuár hó 28-án, vasárnap d. u.
5 órakor a helyvárosi iskola
teraszt méhen tartatik meg.

Makó, 1917. jan. 22 én.

Az egyháztanács
előnöksége

A Makói Önszegélyező Egy-
ház mint szövetkezet, (Hunyadi-
u. a. makói takarékpénztár
épület) újonnan megnyitja

zálogintézközete

Az intézközete több kamattal és
előnyösabb feltételek mellett
kölcsonokat ad
szerekre, arany és ezüst-
ékszerekre, értékpapírokra,
sorejegyekre
és egyéb ingóságokra.

Az intézközete előnyös kamattal
és előnyösabb feltételek mellett
kölcsonokra, váltóra és köte-
levényre.

Munkácsy uca 9-12-ig
d. u. 3-5-ig.

Egy duplafedeű ról
aranyra rögzített el-
ad.

Cím a M. u. hivatala.

Eladó föld.

BUD TERENCÉNÉ János
1 szám alatt lakóknak
2 föld parcella szőlő-
ter, szőlő, és fenyves
nyírfa.

Hirdetéseik felvételnek

Rakay Ferenc

indítja, hogy néha állandóan aranya-
munkát

heremegot

lehet kapni, egy kisnyben, mint
nagyban.

Értékben lehet Várad utcai ven-
déglegében,

Értesítés

Fogkorenk, hidak, egész fog-
sorok, szápadlás német arany-
ból, platinából

fegtömések

ezüst amalgamból és a fog
színével azonos porcellánból.
Foggyök eltávolításai, fogak
lehetőleg és hibás fogak
szápadlását elváltalom. 23 éves
fogtechnikus gyakorlatom alatt
5000 éven át Budapesten és
Bécsben is szerzett tapasztal-
tálattal felbátorítanak arra,
hogy ezen szaktudományt a
nagyérdemű közönség becses
figyelmébe ajánljam.
Teljes listával:

Seress György

vizsgáló fogtechnikus, Dri-
utca, Böhm-féle ház, Makón.

POOR ENDRE

szegényeséknél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztonságos ható ar-
gumentummal készülő, máj-
koll, stb., kárososság és min-
denféle bőrbetegségek ellen.

Vilma hajpon, Vilma szep-
pán és hajjuttató szep-
pán

Arany Vilma krém, Vilma
Vilma hajpon, Vilma szep-
pán, Vilma szep-
pán 70 fill, Mefijúró K.
Ezek a gyógyszerek több kiállítás
díjakkal lettek kitüntetve.

Marhabört,

lehéri, juhbört, nyulbört, kutyab-
bört, csitibört és egyéb
börtök és gyűjtve, a legma-
gasabb napi árban veszek.

Löwanstein Armin

Deák Fenyves- u 48 szám.
Fácsonk bormérés mállék.

10 éves

pecsenyebor eladó

Csima / Madéban.

Tajfajta értesítő,

Értesitem a nagyérdemű ló-
tenyésztő gazdaközönséget,
miserint a jelen háborús vi-
szonyokra való tekintettel ki-
vételesen terembe vett

utópárosítás

a folyó évben a makói mén-
állomáson február hó 3-án
egész nap és február hó 4-én
délig fogom megtartani.

Párosító kancák a nagy-
méltóságú földmívelésügyi mi-
nisztérium 1915. évi augusztus
hó 23 án kelt 5366 II a. számú
rendelete értelmében hadiszol-
gálatra való besorozásnál le-
hetőleg visszahagyatnak.

Gróf D'Orsay Olivér
nyugalmazott ezredes
a Tajf. tenyésztés előke.

TAKÁCS JÓZSEF tulajdonát képező
Bogaras 871 számú,
egy fertály tenyésző,
a hozzá való gazdasági épületekkel
együtt szabadságkénél átadó érkező

Takács Ferenc

és utó megfizetett át, Bányai utca
18 új szám a.

Eladó föld

Lelői ut mentén 3 kilométer épített
közvetlen a végében van 1 járandó
föld örökön eladó. Érkezőni lehet.

Katona Imréné

Iskola u ca 85 szám alatt.

ELADÓ egy Bécs Magyar
4 és fél M. P. 16 éves

magánjéről gyűjtött
garantúra az összes szerel-
vény egytől teljesen üzem-
képes állapotba. Gyökis sze-
mélyesen tárgyalok.

Székely János
géptekatos Pityaros.

Eladó ház

Munkácsy és Zrínyi uca sarkán 323
új szám alatt lévő házam mely 4 és
fél láncon fekszik, szabadságkénél eladó.
a porta esetleg 2 részre is osztható.
Érkezőni lehet:

Kovács János

talajdonossal egyenlő.

Lapkihordók felvételnek
klad hivatásban.

10 éves "Pécsebor eladó" vilamosorára berendezett gyűjtőállomás, Makón.